

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Palánka, Fő-utca 281. szám.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.
 Egyes szám ára 4 fillér. (2 krajczár.)

Felelős szerkesztő:
Csornicek Imre
 Szerkeszti: Rothschild Zsigmond.

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . . . 6 — K
 Fél évre . . . . . 3 — K
 Amerikába egész évre . . . . . 8 — K
 Nyitlifer sora 30 fillér.

Közgazdasági egyetem

Rég nem részesítette az ország oly általános helyeslésben a kormány valamely elhatározást, mint azt, melylyel a két új tudományegyetem felállítását, bejelentette.

A két új egyetem felállításával azonban csak meglévő kulturális állapotokat fejlesztünk, de nem mutatunk új irányokat, nem nyújtunk új lehetőséget a nemzetnek, hogy produktív terén fejthesse ki erőit és a nagy világversenyben mint tényező helyet foglaljon. Ha vizsgáljuk a gazdasági téren való emaradásunk okait, nem vonhatjuk kétségbe, hogy azok egyike abban keresendő, hogy nemzeti intelligenciának nem bír azokkal a ismeretekkel, melyek ma a gazdasági élet vezetéséhez szükségesek. Innen van az a nyugati államokkal szemben határozott inferioritásunk, mely nálunk mindenütt észlelhető, ahol az ország gazdasági érdekei mérlegeltek és eldöntetnek és innen van az, hogy társadalmunkból hiányzik az irányításnak és ellenőrzésének az a képessége, mely más államokban a végrehajtó hatalomnak gazdasági kérdésekben szükségszerűen előírta a követendő utat. Érezhető a parlamentünkben, érezhető azoknak a tárgyalások folyamán, melyeket külállamokkal folytatunk gazdasági szerződések megkötése tekintetében, érezhető mindenütt a hivatalokban, de érezhető maguknál a termelő ágaknál is.

Hogy ez így van, ennek korántsem az intelligencia hiánya az oka. Elsősorban történeti okokra vezethető vissza; a nemzet századokon át kénytelen volt erélyét alkotmányá függetlenségének védelmére összpontosítani. Gazdasági kérdésekkel alig foglalkozott és Ausztria minden esz- közt felhasználta arra, hogy gazdasági éle-

tünket teljesen függőben tartsa. Igaz, hogy 1867 óta javultak, de ma sem mondhatjuk hogy teljesen önálló gazdasági életet élünk, mert iparilag és kereskedelmileg Ausztriának vagyunk kiszolgáltatva. Természetes, ha az ilyen elnyomás visszahat az egész gazdasági szellemre és innen van az, hogy iparunk és kereskedelmünk nem fejlődik úgy, mint állami létünk érdekében kívánatos volna, másrészt nem részesül abban a megbecsülésben, amit más államokban, sőt visszahatott mezőgazdaságunkra is mely csak az utolsó évtizedben fordul az intenzívebb termelés felé.

Ez a multban még valahogy lehetséges volt, de ma, mikor az egész világ küzdelmes gazdasági téren dől el amikor a nyugati államok egész szervezete, hadserege tengerészete, külügyi képvisellete elsősorban gazdasági célokra szolgál kétségtelen, hogy nekünk is egész erőnket ide kell koncentrálnunk, ha teljesen elmaradni nem akarunk.

Ehez járul, hogy az állam emelkedő kiadásai, a társadalom fejlődő szükségletei a nemzeti termelés minden téren való emelését szükségessé teszik; ez azonban a társadalmi fellegés bizonyos transformációja és egy gazdasági eszméből áthatott társadalom nevelése nélkül nem lehetséges. Valamint a közjogi tudás szükséges nálunk hogy megvédjük az ország alkotmányának önállóságát Ausztria határeltolási kísérletei ellen épúgy szükséges, hogy Magyarországon egy erőteljes közgazdasági közvélemény alakuljon ki, mely kultiválja és megvédi ország gazdasági érdekeit jobban és határozottabban, mint az eddig történt.

Hirek.

A Magyar Figyelő március elsejeli számában Seress László folytatja és befejezi „Kossuth, Ödögy és Szemere” című nagyerdeki történelmi tanulmányát, amely a szabadságharc történetéhez új, eddig ismeretlen adatokat szolgáltatott. Roszner Ervin báró „A suffrage universel Franciaországban” című dolgozatával a választójog egyenlőségét a gyakorlati valóságban mutatja be. Nagyon érdekes dr. Závodszy Levente cikke az 1437-iki parasztlázadásról mely a történelmi folyamatnak hamis világitásba való beállításra ellen a történetíró igazságait állítja szembe. A szípirodalmi részben Bársony István bájos novelláját és Krudy Gyulának korfeszítő rajzát találjuk A Feljegyzés” rovatban, amely a számban a rendenél is gazdagabb, Tisza István Vellecn János, Adorján Andor, Almásy László és még számosan irtak különböző tárgyú, de egyaránt érdekes dolgozatokat. A Magyar Figyelő előfizetési ára negyedévre 6 kor. Mutatványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Kié lesz a gombosi gőzkomp? Hogy a gombosi hidat megépítették, a főöslegessé vált gőzkompért két nagyközség versengett a kormánynál, de ugylátszik nehéz volt a döntés és most sem Palánka, sem Bezdán nem kapja azt meg. A Máv ugyanis elhatározta, hogy a gőzkompot verseny-tárgyaláson eladja. Most az kapja meg a gőzkompot, aki többet ad érte. Legközelebb ezt is megtudjuk.

Csak Mautner féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

Salgótarjáni-, petrozsényi-, annavölgyi-, szászvári-, nagymányoki-, karwini-, ostravi- és porosz szenet, kovácszenet, légszeszgyári- és pirszenyári pirszenet ipari-, gazdasági- és háztartási célokra minden vasuti és hajóállomásra szállít
SALAMON JAKAB és Ta., Budapest, V. Erzsébet-tér 5.

Telefonszámok: 73—96, 73—97, 73—98, 73—99.

AZ ÉN ÖREG

tapasztalatom arra tanít, hogy bórápolásnál csak a vesszőparipa-lilomszappant Bergmann & Co. használjam. Darabja 80 fillér mindenütt kapható.

Tanári előléptetések. A vallás-és közoktatásügyi miniszter az idei általános előléptetések során Récz Soma zombori főgimn. tanárt a VII-ik, dr. Kohlman Dezső Mihalik István, Xantus Gábor, Prodán Gyula zombori főgimnáziumi tanárokat a VIII-ik fizetési osztályba, Bellosits Bálint Amler Antal, Barsay József, Wollmuth István bajai, Kiss Ilona szabadkai áll. tanítóképezdei tanárokat a VIII. fizetési osztályba, Khloyber Lajos zombori főgimn. tornatanárt a IX-ik fizetési osztály 3. fokozatába, Szatmáry László ujvidéki főgimn helyettes tornatanárt a X. fizetési osztályba nevezte ki.

A szegedi szerb internátus. A szerb bánáti vagyonköztség internátust létesít Uj-szegeden. A megállapodás értelmében a város már elkészítette az internátus terveit, amelyeket azonban most redukálni kell. A vagyon községének ugyancsak 360,000 koronája van az építés céljára, a mérnökség által elkészített tervék szerint pedig 530,000 koronába került az építkezés. A tanács ezért utasította a mérnökséget, hogy redukálja a terveket olyképen, hogy az internátusban ne legyen külön ragálykórház a fiúk és külön a leányok részére.

Kifosztott nyaraló. A napokban kirabolták Streicher Antalné palicsi nyaralóját. Streicherné, aki egy hónapra Budapestre utazott, a nyaraló őrzését szomszédjának, Blesics Vincének fiára Jánosra bízta. Adta a szobák és konyha kulcsait. A betörés után Blesics hazatáviratozta Streichernét, aki ékszerreit kifosztva találta. Rengeteg ékszerével együtt sok régi pénz és számos ruha tűnt el. Értékpapirjai az asztalon össze vissza heverték. A gyanu Blesics-ekre irányult, akiket komoly gyanuokok alapján a csendőrség le is tartóztatott.

A kölcsönkérő. Egy fiatalember aki híres arról, hogy mindig kölcsönkér, még akkor is, ha azt álmban ébresztik föl, társaságban volt, ahol kártyáztak. Egy ismerőse éppen egy százkoronás bankjegyet váltott fel. Odament hozza s megszólította:

— Legyen szives, adjon nekem kölcsön husz koronát.
— Nem lehet.
— De én visszaadom.
— Nem lehet, — hangzott újra a szigorú válasz.

A fiatalember lágyabb hangon kezdte:
— Nézze uram, a legnagyobbat jót teszi velem, ha kölcsönadja a husz koronát. Én holnap visszaadom önnek.

— Ön nem fogja visszaadni nekem.
— Nem? — csapott a mellére a fiatalember. — Becsületszavamra!
— Ön mégsem fogja visszaadni

nekem, — felelte esőndesen az ismerőse, — mert én — nem adom önnek oda . . .

Szabad-e a mesgyére fát ültetni? A mesgyére, vagy ahhoz közel ültetett bokrok és fák miatt nem egy pör foglalkoztatta már a bíróságokat, de a pörnek mindig becsületsértés avagy fejtverés volt az előzménye. Felmerült konkrét esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondta ki a budapesti kir. tábla, hogy: Nincs törvényes gyakorlat, amely a tulajdonost eltiltaná attól, hogy a telkén fákat vagy bokrokat ültessen; nem lehet a tulajdonost a fák vagy bokrok kivágására kötelezni azzal, hogy a fa és bokrok kivágására kötelezni azzal, hogy a fa és bokor árnyékot ne vessen és a levegő járását ne gátolja. Ily ültetvényekkel szemben a szomszéd

**Bíró Lajos
Bródi Sándor
Herczeg Ferencz
Kenedi Géza
Kóbor Tamás
Kozma Andor**

az írók és ujságírók színe- java írják

a legjobban szerkesztett teljesen független
legterjedtebb és legnagyobb magyar napi lapot

Az Ujság-ot

Vasárnap: „Asszony”, „Gyermek”
„Automobil” és „Sport” melléklet.
Felolós szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN
Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . K 28.—
Félévre . . . . . K 14.—
Negyedévre . . . . . K 7.—
Egy hónapra . . . . . K 2.40

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren 32—36—40
oldal.

Vasár- és ünnepnapokon 80—100—100—280
oldal.

MEGRFNDELŐ-CIM:

Az Ujság kiadóhivatala Budapest, VII. ker.,
Rákóczi-út 54 szám.

Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokon
egyformán 10 fillér

Értesítés.

Van szerencsém Palánka n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy Palánkán, Széchenyi-utca 355. sz. a. Wanglerféle házban) egy mosó és vasaló-intézetet nyitottam.

Elfo gadok mosásra és vasalásra mindenféle női és férfi ruhát, a legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok fiztetelel

Domány Jánosné.

joga arra vonatkozik, hogy a gyökerek és galyak átnyúlását saját területén ne tűrje meg, azokat tehát bátran lenyesheti a mesgye irányában. Nálunk sok helyen és a Szerémségben is az a szokás, hogy a mesgyén álló fa gyümölcse közös. Ez igazságos és méltányos is, de a nemesség yümölcsfa ágait visszavágni az egyik oldali szomszéd feől, embertelen eljárás a szomszéd részéről. Ha azonban a szomszédok haragosok, legjobbat a közös fát kivágni, mielőtt nagyobb galibát idézni elő közös gazdái között.

M. kir. folyam és tengerhajózási Részvénytársaság hajójáratát Vukovár és Ujvidék között e hó 6-án kezdte meg.

A palánkai ipartestület folyó hó 3-án a Dreher szállodában tartotta meg évi rendes közgyűlését.

Agglegény adó. Érdekes beadvány érkezett Székesfehérvárra az alispáni hivatalhoz Nagyperkátá nagyközösből a hol Vass Mihály indítványára a község képviselőtestülete egyhangilag elhatározta, hogy behozza az agglegényadót, a mivel a községben nagyszámban elhelyezett szegény lelcngyermekek sorsán akarnak javítani. Az érdekes határozatot beküldték a vármegyéhez, a hol már be is itatták tárgyalás végett a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába.

Elmarad az idei főszorzás. A honvédelemügyi miniszter a következő leiratot bocsájtotta ki: Mindhogy az az 1912. évi főszorzás a rendes időben, vagyis március és április hónapban megtartható nem lesz, a honvédelmi miniszter úgy rendelkezett, hogy a hadkiegészítési ker. parancsnokságok székhelyein, valamint e székhelyeken kívül eső helyeken szervezett állandó sorozó-bizottságok március és április hónapokban is egybegyűljenek ugyan, de működési körük akként korlátoztassék, hogy az csakis a gyámolításra szoruló férfirokonak keresetképességének megállapítására továbbá a magyar szent korona országában tartózkodó és megkeresés útján itten utóállítandó osztrák honosságu, nemkülönbben bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű állításkötelesek megvizsgálására szoritkozzék. Magyar honosságu állításkötelesek ellenben mindaddig, amig az 1912. évi unjoncjutalékok az országgyűlés által meg nem ajánlatnak, az állandó sorozóbizottságok elé nem vezetendők, továbbá ugyanaddig az Ausztriában tartózkodó és ottan való állításukat kérő magyar honosságu állításköteleseknek Ausztriában leendő állítása iránt sem intézendők az osztrák hatóságokhoz megkeresések.

Thierry A.-féle Balzsam

egyedül valódi a zold papaca vedjgyeggel. Torvényesen védve. Minden hamisítás és más megtevésztó jegyü balzsam vizontelárusítása a törvény szigorával büntetetik.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke
A. Thierry in Pragrad
bei Kahlisch-Savornim.

Ezen balzsam utóérhetetlen gyógyszer mindenféle tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a hurutot megszünteti a köhögést és végetvet a fájdalom köhögésnek. Kitanó hatása van torokgyulladás, rekedtség és minden torok-bajnál stb. Alaposan elisz mindenféle lázat. A máj a gyomor és belek összes betegségeit megelöpien gyógyítja, különösen a gyomorszelégörösöt és a kolikát. Kigyógyítja az aranyélet és a hámorrhoidokat. Enyhén mozdítja elő a székélet és a vértisztulást, tisztítja a veséket, erősíti az étvágyat és az emésztést. Mesés szolgálatot tesz foglajásoknál, üres fogaknál és szájröhadásnál, egyáltalában minden fog- és szájbajknál, megszünteti a felbőgést a száznak a gyomornak bűzét. Nagyon jó szer gúliszták és galandféreg ellen. Minden sebet új és idült forradásokat, orbáncot, kiütést, vart, megfagyott és megégetett tagokat, rüht, fekélyt, bőrdugadást és repedést meggyógyít, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, koszyvnyt, fülfájdalmakat, stb. Egyáltalában ez ahol influenza, kolera és egyetlen egy családnál, ahol influenza, kolera és más epidemikus betegségek előfordulnak — sem hiányozhatnak. Rendeléseket címezzük: **A. Thierry in Pragrad bei Rohitsch**, 12 kis vagy 6 dupla üveg vagy egy nagy katonleges üveg ára 5 korona 60 fillér. Kevesebb nem szállítatik. Széküldés csak előfizetés vagy az összes utánvétele mellett.

Nagyobb rendelésnél nagy ár engedmény.

A valódi Centifolium-Ken cs eraja és hatása.
Megszünteti és meggátolja a vér-mérgezést. Főislegessé tesz majdnem minden fájdalom operációt. Alkalmazható a gyermekdajások mellkeményedésénél, a tej elapadásánál, orbáncnál, nyitott sebülábak vagy végtagoknál, sebeknél folyásoknál, megakadt lábaknál, sőt még csont vesedésnél is. Gyógyítja az ütés szúrás lövés, vágás és zúdosások által keletkezett sebeket. Idegen testek eltávolításánál, így például üveg, faszilánk, homok, sorét tüske stb. Mindenféle daganat, kinövéés, képzódmény, karbunkulus és rák gyógyítható általa. Végre pokolvar körömféreg, körömgvülés, hólyagok, sebesre járt lábak, égési sebek, betegek fekvés által kikébesedése vérhólyagok fúlfolyás és gyermekek betegségei, stb széküldés csakis a pénz előfizetes beküldése vagy utánvéttel. 2 tégely ára K 3.60. Megrendelés címezzé: **Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pragrad bei Rohitsch**.

Leolcsóbb és leghatásosabb hashajtószér.

NEUSTEIN FÜLÖP CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSAI

(Neustein Erzsébet labdacsa)

Minden más hasonló szerrel előnyben részesítendő, mert ezen labdacscok mentek minden káros alkotórésztől: a legnagyobb eredményt használhatunk altesti bajoknál, könnyen hajt, vértisztító, egy hasonló szer sem oly előnyös a

székrekedést

legyözni, a betegség legjobb forrását. A cukrozott tartalma miatt a gyermekek is szívesen veszik be. Egy doboz 15 labdacsof tartalmaz ára 30 fill. 1 lekerca, mely 8 doboz tartalmaz, tehát 120 labdacsc csak 2. — kor. A pénz előfizetes beküldése esetén 2 K 45 fill. franko küldetik.

Ovásli Utánzatoktól óvakodjunk Kérjük „Neustein Fülöp hashajtó labdacsa”-t. Csak az valódi, ha a dobozon és utatásion ami törvényileg bejegyzett védjegyünk piros-feketé nyomáson »Heil-Leopold« és az aláírás „Philipp Neustein» Apotheke» látható.

Philipp Neustein» Apotheke „zum heil. Leopold”, Wien, I. Plankeng 8.

Raktár Ujvideken: Nenadovic J. E. Korányi, Baján: Stanoczky L., Dr. Makray L.,

Ha "FORHIN"-nal permetez

I - SZÖT Kevesebb agond,
II - SZÖT Kevesebb a munka,
III - SZÖT Kevesebb a munkabér!

mert a »FORHIN« a sokszorta megjavított **Bordói keverék** kész állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves leveleire!

Ármyli harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjunk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát lépezett rézkénport és bordói port is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást a **FORHIN-gyártó**l, BUDAPEST, VI. Váci-ut 93.

Milliók használják

Köhögés

Kaiser-féle Mellkaramellák a 3 „fenyővel.”

rekedtség, kataris, nyálkásodás gyomorgörös és hurut ellen a

6050 közb. hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja az eredményt

Jó étvágyú és jó izlésű bombóknak!
Csomag 20 és 40 fill. doboz 60 fill. kapható Hondl Imre és Hainiss Berta gyógyszerárban

Házeladás.

A Duna-utcában levő Marjanovich-féle ház eladó.

Tudakozódhatni **Marjanovich Elemér** urnál, Bátor Gromon Dezső-tér (Bernhard féle ház.)

Wagner Testvérek

Ujvidék

ajánlják füszer, csemege, kávé, ásványviz raktárukat a nb. közönség szives figyelmébe.

Legolcsóbb árak!
Figyelmes kiszolgálás!

A híres 5-ös számú pörkölt kávé 1/4, kilója K 1.30.
Kívánatra a bevásárolt árakat a hajó állomásra leküldjük.

Saját érdeke,

hogy lehetőleg össze-pontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ezután vödi érdekeit legjobban.

- Előnyei: 1. Nem kell ismeretlen céghez fordulnia.
2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
3. Állandó összeköttetésnél pontos és realis kiszolgálást biztosít magának.
4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.
Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa r.-t., Budapest, IV Károly-körut 10. sz.

- Kaphatók kényelmes havi lefizetésre állandó összeköttetésnél folyószám ára is:
1. A magyar és német irodalom összes termékei.
  2. Képek.
  3. Bőrdöndök és döröndaruk.
  4. Férfi fehéremüek.
  5. Látesövek.
  6. Fényképkészülékek, felszerelések.
  7. Vadászlegyverek, pisztolyok, löbbertek.
  8. Chinazüstárúk.
  9. Csállár- és petróleum-lámpák.
  10. Rézbutorok.
  11. Szőnyegek.
  12. Mindennemü hangszer.
- Tuloldali 12 osztályunk összes cikkei elsőrendü minőségűek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.
- Elvünk: Vevőkörünk megtartása pontos kiszolgálás méltányos árak révén.
- Minden felvilágítással szivesen szolgálunk.